

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

е-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

УТВЪРЖДАВАМ: П

ДЕСИСЛАВА БОРИСОВА

ДИРЕКТОР НА ДГ № 9 „ПЛАМЪЧЕ“

СЪС ЗАПОВЕД № РД 14 528-05/21.09.2029 г.

СЪГЛАСУВАН: П

ЗОРНИЦА ГЮРОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

В ДГ № 9 „ПЛАМЪЧЕ“

МОДЕЛ

ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВОТА И

ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ

ОТ СЕМЕЙНА СРЕДА КЪМ ДЕТСКА

ГРАДИНА

2026

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

ВЪВЕДЕНИЕ

Постъпването в детската градина е нов и важен етап от развитието на детето, който разширява възможностите му за общуване, социализация и придобиване на самостоятелност.

Преходът от семейната среда към детската градина е значима промяна в живота на детето. Той е свързан с отделяне от близките, опознаване на нова среда, изграждане на отношения с непознати възрастни и деца, както и с постепенно приобщаване към различен дневен ритъм и организация.

Успешната адаптация е процес, който изисква време, търпение, разбиране и активно сътрудничество между семейството и детската градина. Особено значение имат положителната нагласа на родителите, предварителната подготовка на детето и създаването на спокойна, сигурна и подкрепяща образователна среда.

Още преди постъпването на детето е необходимо родителите да имат възможност да се запознаят с условията, дневната организация, педагогическите специалисти и подходите за работа в детската градина. От своя страна, учителите следва да получат информация за индивидуалните особености, навиците, интересите, потребностите и емоционалното развитие на детето.

Детската градина осъществява своята дейност въз основа на нормативно регламентирани образователни политики, педагогически принципи и утвърдени практики, насочени към цялостното развитие и благополучието на всяко дете.

Сътрудничеството между семейството и детската градина е основен фактор за успешната адаптация. То се осъществява чрез индивидуални срещи, консултации, родителски срещи, участие на родителите в образователния процес и други подходящи форми на взаимодействие.

Родителите и педагогическите специалисти са партньори в процеса на адаптация. Тяхната обща задача е да изградят отношения на доверие, да осигурят последователност в подходите към детето и да подкрепят неговото постепенно приобщаване към новата среда.

Особено важна е ролята на учителите, медицинските специалисти, помощник-възпитателите и останалите служители, които чрез професионално отношение, индивидуален подход и съгласувани действия създават условия за емоционален комфорт, сигурност и принадлежност.

Адаптацията е индивидуален процес, чиято продължителност и особености зависят от възрастта, темперамента, емоционалната зрялост, предишния социален опит и индивидуалните потребности на детето. При някои деца приспособяването протича сравнително бързо, докато при други е необходимо повече време и допълнителна подкрепа.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

Настоящият модел определя основните принципи, подходи и организацията на взаимодействието между детската градина, семейството и детето в периода на адаптация. Той предвижда възможности за постепенно приобщаване към образователната среда, краткосрочно присъствие и участие на родителите, индивидуална подкрепа и проследяване на адаптационния процес.

Моделът е разработен в съответствие с чл. 39, ал. 2 и ал. 3 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование и е неразделна част от Правилника за дейността на ДГ № 9 „Пламъче“ – София.

Основен принцип в работата на детската градина е уважението към индивидуалността на всяко дете и осигуряването на необходимото време, разбиране и подкрепа за неговото успешно адаптиране.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДАПТАЦИЯТА

В ДГ № 9 „Пламъче“ се прилага индивидуален и подкрепящ подход към всяко дете, съобразен с неговата възраст, потребности, възможности, емоционално състояние и особености в развитието.

В периода на адаптация се осигурява възможност за краткосрочно присъствие на родителите в детската градина. Продължителността на присъствието и дейностите, в които могат да участват, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите и родителите.

Присъствието на родителите се организира по начин, който осигурява спокойствието и безопасността на всички деца, съобразен е с дневната организация и не възпрепятства образователния процес.

Адаптационният период се организира постепенно, като се отчитат реакциите на детето, способността му да изгражда доверие с възрастните, включването му в игрите и дейностите и емоционалният му комфорт.

При необходимост учителите и родителите съгласуват индивидуални подходи за преодоляване на затрудненията в адаптацията.

ЕТАПИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДАПТАЦИОННИЯ ПРОЦЕС

Адаптацията на детето към ДГ № 9 „Пламъче“ се организира поэтапно, при отчитане на неговата възраст, индивидуални особености, емоционално състояние, потребности и предишен социален опит.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

Продължителността и последователността на отделните етапи се определят съобразно потребностите на детето и наблюденията на педагогическите специалисти, в сътрудничество с родителите.

ПЪРВИ ЕТАП – ПРЕДВАРИТЕЛНА ПОДГОТОВКА И ОПОЗНАВАНЕ

Преди постъпването на детето учителите организират възможност за индивидуална среща с родителите.

По време на срещата:

1. Родителите се запознават с организацията на образователния процес, дневния режим, условията и правилата в детската градина.
2. Учителите получават информация за индивидуалните особености, навиците, интересите, потребностите и предпочитанията на детето.
3. Обсъждат се предишният опит на детето с раздяла, начините за успокояване и евентуалните затруднения.
4. Родителите се запознават с основните принципи и организацията на адаптационния процес.
5. Предварително се обсъждат възможностите за краткосрочно присъствие на родител в детската градина и участието му в подходящи дейности.

При възможност се организира предварително посещение за запознаване на детето с образователната среда и педагогическите специалисти.

ВТОРИ ЕТАП – ПЪРВОНАЧАЛНО ПРИОБЩАВАНЕ КЪМ СРЕДАТА

През първите дни след постъпването основната задача е детето постепенно да изгради усещане за сигурност и доверие към възрастните в детската градина.

Учителите:

1. Посрещат детето с внимание, спокойствие и индивидуално отношение.
2. Запознават го постепенно с помещенията, играчките, материалите и дневната организация.
3. Предлагат подходящи и привлекателни игрови дейности.
4. Подпомагат установяването на първоначални контакти с другите деца.
5. Наблюдават емоционалните реакции и индивидуалните потребности на детето.
6. Осигуряват необходимата подкрепа при прояви на тревожност, несигурност или затруднения.

Краткосрочното присъствие на родител в детската градина се организира съобразно предварително постигнатата договореност между родителите и учителите.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

е-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

Продължителността, мястото и дейностите, в които може да участва родителят, се уточняват предварително, като се отчитат индивидуалните потребности на детето, безопасността, спокойствието на останалите деца и организацията на образователния процес.

Участието на родителя може да включва съвместна игра, разглеждане на книжки, запознаване с материалите и средата или други подходящи дейности.

Присъствието се осъществява при спазване на вътрешните правила за достъп, здравните и хигиенните изисквания и поверителността на информацията за останалите деца.

ТРЕТИ ЕТАП – ПОСТЕПЕННО ИЗГРАЖДАНЕ НА САМОСТОЯТЕЛНОСТ И ДОВЕРИЕ

На този етап се насърчава постепенното включване на детето в ежедневните дейности без непосредственото присъствие на родителя.

Учителите:

1. Подпомагат изграждането на доверителни отношения с детето.
2. Създават предвидими и спокойни ситуации при сутрешния прием и раздялата.
3. Насърчават участието в индивидуални и съвместни игри.
4. Подкрепят общуването и взаимодействието с връстниците.
5. Насърчават самостоятелността при хранене, лична хигиена и други ежедневни дейности.
6. Оказват емоционална подкрепа при възникнали затруднения.

При необходимост подходите за раздяла и подкрепа се обсъждат с родителите и се променят съобразно реакциите на детето.

Не се допуска използването на заплахи, наказания, принуда или други действия, които могат да засилят тревожността и несигурността.

ЧЕТВЪРТИ ЕТАП – ПОСТЕПЕННО ВКЛЮЧВАНЕ В ЕЖЕДНЕВНИЯ ЖИВОТ НА ГРУПАТА

Детето постепенно започва да се ориентира в организацията на деня, да разпознава познатите възрастни и да участва по-уверено в дейностите на групата.

В този период педагогическите специалисти:

1. Поддържат предвидима дневна организация.
2. Осигуряват разнообразни възможности за игра, общуване и участие.
3. Подпомагат изграждането на положителни взаимоотношения с другите деца.
4. Насърчават инициативността, любознателността и самостоятелността.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

5. Подкрепят детето при възникване на затруднения в храненето, почивката, общуването или включването в дейностите.
6. Продължават взаимодействието с родителите и наблюдението на адаптационния процес.

Организацията се съобразява с индивидуалните потребности на детето и с нормативните изисквания относно посещаемостта и формата на предучилищно образование.

ПЕТИ ЕТАП – ПРОСЛЕДЯВАНЕ И ОЦЕНКА НА АДАПТАЦИЯТА

Учителите осъществяват текущо наблюдение на адаптационния процес, като проследяват:

1. Емоционалното състояние на детето.
2. Изграждането на доверие към възрастните.
3. Контактите и взаимодействието с връстниците.
4. Интереса към игрите и образователните дейности.
5. Участието в ежедневния режим.
6. Проявите на самостоятелност и увереност.
7. Необходимостта от допълнителна подкрепа.

Резултатите от наблюдението се обсъждат с родителите.

При положителна динамика и установено чувство за сигурност адаптационният период се приема за успешно преминал, като индивидуалната подкрепа продължава според потребностите на детето.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ЗАТРУДНЕНА АДАПТАЦИЯ

Когато детето продължително изпитва силна тревожност, затруднения в общуването, участието в дейностите или приспособяването към средата, се предприемат следните действия:

1. Учителите извършват целенасочено педагогическо наблюдение и обсъждат установените затруднения.
2. Провеждат индивидуална среща с родителите.
3. Определят съвместни подходи и конкретни мерки за подкрепа.
4. При необходимост привличат психолога или други педагогически специалисти.
5. При по-продължителни или комплексни затруднения разработват индивидуален план за адаптация, в който се посочват необходимите действия, отговорните лица и начинът на проследяване.
6. Проследяват резултатите и при необходимост актуализират предприетите мерки.

Прилагането на индивидуални мерки не следва да води до изолиране, стигматизиране или ограничаване на участието на детето в образователния процес.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

Адаптационният процес се счита за успешно преминат, когато детето постепенно е изградило чувство за сигурност и доверие в детската градина и участва в живота на групата съобразно своите индивидуални възможности.

Всички етапи се реализират гъвкаво, без предварително определени еднакви срокове за всички деца и при активно взаимодействие между детската градина и семейството.

ПРЕПОРЪКИ ЗА РОДИТЕЛИТЕ

Преди постъпването на детето в детската градина е препоръчително:

1. Родителите предварително да се запознаят с условията, дневната организация, образователната среда и екипа на детската градина чрез организирани посещения и индивидуални срещи.
2. Постепенно да доближат домашния дневен режим до този в детската градина, особено по отношение на храненето, почивката и съня, като се съобразяват с възрастта и индивидуалните потребности на детето.
3. Да създават положителна нагласа към детската градина чрез разговори, игри, книжки и споделяне на положителни преживявания.
4. Да разговарят с детето по разбираем и достъпен начин за предстоящата промяна, като му обясняват какво ще прави в детската градина, с кого ще бъде и кога родителят ще се върне.
5. Да насърчават самостоятелността на детето в ежедневни дейности според неговата възраст и възможности, без да поставят непосилни изисквания.
6. Да предоставят на учителите необходимата информация за навиците, интересите, предпочитанията, начина на успокояване и индивидуалните потребности на детето.
7. Да проявяват търпение, последователност и разбиране към емоционалните реакции на детето.

В периода на адаптация е препоръчително:

1. Раздялата с детето да бъде спокойна, кратка и предвидима, без продължително сбогуване или незабелязано напускане.
2. Родителите да изпълняват дадените обещания и да изграждат у детето усещане за сигурност и доверие.
3. Да поддържат ежедневна комуникация с учителите относно емоционалното състояние, поведението и потребностите на детето.
4. Да приемат временните затруднения като възможна част от адаптационния процес, без да сравняват детето с други деца.
5. Да осигуряват спокойна семейна среда, достатъчно време за почивка, близост, игра и общуване.
6. Да съгласуват с учителите подходите за подкрепа при затруднена адаптация и да съдействат за тяхното последователно прилагане.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

ПОДКРЕПА НА ДЕТЕТО В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ

За улесняване на адаптацията се насърчават следните умения и поведения, съобразени с възрастта и индивидуалните възможности на детето:

- Постепенно изграждане на умения за самообслужване – хранене, обличане, събличане, лична хигиена и използване на тоалетна или гърне.
- Изразяване на основните потребности чрез думи, жестове или други подходящи средства за общуване.
- Развитие на умения за взаимодействие с възрастни и връстници.
- Включване в индивидуални и съвместни игри.
- Постепенно привикване към дневния режим и установените правила в групата.
- Насърчаване на самостоятелността, любознателността и инициативността.
- Създаване на положително отношение към новата среда, учителите и останалите деца.
- Развитие на умения за разпознаване, изразяване и постепенно регулиране на емоциите с подкрепата на възрастен.

При необходимост и след съгласуване с учителите детето може да носи познат и безопасен предмет, който му създава усещане за спокойствие и сигурност.

Липсата на изградени умения за самообслужване, временните затруднения в общуването или проявите на емоционална несигурност не могат да бъдат основание за отказ от подкрепа в процеса на адаптация.

Подкрепата се осигурява чрез индивидуален подход, позитивно взаимодействие, търпение, насърчаване и сътрудничество между семейството и екипа на детската градина.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ

За успешното адаптиране на детето е необходимо създаването на спокойна, сигурна, предвидима и подкрепяща среда.

Постепенното въвеждане на ясни, последователни и съобразени с възрастта правила подпомага изграждането на чувство за сигурност, доверие и принадлежност към детската общност.

В периода на адаптация особено значение имат:

- Спазването на относително постоянен дневен ритъм и предвидима организация на дейностите.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ“ – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ“

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле“ № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

- Уважението към индивидуалните потребности, особености и емоционалното състояние на детето.
- Насърчаването на самостоятелността и инициативността.
- Подкрепата при изразяване, разпознаване и регулиране на емоциите.
- Позитивното общуване и изграждането на доверителни отношения с възрастните и връстниците.
- Недопускането на наказания, заплахи, унижение, принуда и други форми на физическо или психическо насилие.

В процеса на адаптация детето постепенно развива своите социални и емоционални умения, изгражда отношения с околните и придобива увереност в собствените си възможности.

РОЛЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕРСОНАЛА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Персоналът на ДГ № 9 „Пламъче“ осигурява подкрепяща и безопасна среда, в която всяко дете се чувства прието, уважавано и защитено.

1. Учителите в групата:

- Приемат детето с внимание, търпение и положително отношение, като отчитат индивидуалните му особености.
- Провеждат предварителни индивидуални срещи с родителите за опознаване на детето и уточняване на подходите за адаптация.
- Организируют краткосрочното присъствие на родителите в съответствие с предварително съгласуваните условия.
- Подготвят образователната среда, като осигуряват подходящи игрови пространства, материали и дейности.
- Запознават детето постепенно с помещенията, дневната организация, правилата и останалите деца в групата.
- Създават условия за изграждане на доверие, емоционална сигурност и положителни взаимоотношения.
- Използват играта като основно средство за опознаване, общуване и приобщаване на детето.
- Съобразяват организацията на педагогическото взаимодействие с възрастта, възможностите, интересите и емоционалното състояние на децата.
- Подкрепят всяко дете при прояви на тревожност, несигурност, затруднения в общуването или включването в дейностите.
- Насърчават самостоятелността, инициативността и положителните форми на взаимодействие между децата.
- Наблюдават адаптационния процес и проследяват промените в емоционалното състояние, поведението и участието на детето.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

- Поддържат редовна комуникация с родителите и предоставят обективна информация за протичането на адаптацията.
- При установени затруднения обсъждат с родителите подходящи мерки за подкрепа и при необходимост търсят съдействие от психолога или други педагогически специалисти.

2. Помощник-възпитателите:

- Съдействат за създаването на спокойна, приветлива и безопасна среда.
- Подпомагат децата при хранене, обличане, събличане, лична хигиена и други ежедневни дейности съобразно индивидуалните им потребности.
- Проявяват търпение, внимание и уважение към всяко дете.
- Насърчават постепенното изграждане на умения за самообслужване и самостоятелност.
- Подпомагат учителите при организацията на дневния режим и дейностите в групата.
- Своевременно информират учителите за забелязани промени в поведението, емоционалното състояние или потребностите на детето.

3. Психологът и другите педагогически специалисти:

- Оказват методическа и консултативна подкрепа на учителите и родителите при необходимост.
- Съдействат за определяне на подходящи индивидуални стратегии при затруднения в адаптацията.
- Подпомагат развитието на социалните, комуникативните и емоционалните умения на децата в рамките на професионалната си компетентност.
- Участват в обсъждането и проследяването на предприетите мерки за подкрепа.
- При установена необходимост съдействат за организиране на подкрепа за личностно развитие по реда на действащата нормативна уредба.

4. Медицинските специалисти:

- Следят здравословното състояние на децата в рамките на своите професионални задължения.
- Съдействат за осигуряване на здравословна и безопасна среда.
- Взаимодействат с учителите и родителите при възникване на здравословни затруднения, които могат да повлияят на адаптацията.
- Подпомагат спазването на здравните и хигиенните изисквания в детската градина.

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Всички служители, които участват в грижата и работата с децата:

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

- Спазват професионалната етика и зачитат достойнството, правата и индивидуалността на всяко дете.
- Не допускат грубо отношение, заплахи, унижение, физически наказания и други форми на насилие.
- Не оставят децата без необходимия надзор.
- Осигуряват спокойна атмосфера, основана на уважение, доверие и позитивно общуване.
- Прилагат съгласувани и последователни подходи при взаимодействието с децата.
- Съдействат за изграждане на ефективно партньорство със семейството.
- Спазват изискванията за поверителност и защита на личната информация за детето и неговото семейство.

Адаптацията е индивидуален процес, който не може да бъде ограничен в еднакъв срок за всички деца. Неговата продължителност зависи от възрастта, индивидуалните особености, предишния социален опит, емоционалната готовност и подкрепата, която детето получава.

При възникване на затруднения педагогическите специалисти, съвместно с родителите, определят подходящи действия за подкрепа, като при необходимост включват психолога и други специалисти.

ПРЕПОРЪКИ И ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА РОДИТЕЛИТЕ

1. Подгответе детето предварително.

Разговаряйте с него за детската градина по достъпен и положителен начин. Разглеждайте книжки, играйте на „детска градина“ и му разказвайте какво го очаква. Избягвайте нереалистични обещания и плашещи изказвания.

2. Споделете с учителите особеностите на детето.

Разкажете за неговите навици, предпочитания, интереси, начини за успокояване и евентуални затруднения. Тази информация ще помогне за изграждането на индивидуален подход.

3. Създайте спокоен и предвидим ритуал за раздяла.

Сбогувайте се с детето по ясен, кратък и доброжелателен начин. Кажете му кога ще се върнете, като използвате разбираеми за възрастта му ориентири – например „след обяда“ или „след съня“.

Не напускайте незабелязано, докато детето е ангажирано с игра.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

4. Проявявайте разбиране към емоциите на детето.

Плачът, тревожността и нежеланието за раздяла могат да бъдат естествени реакции при постъпване в нова среда. Приемайте чувствата на детето спокойно, без да ги омаловажавате или да го укорявате.

5. Спазвайте уговорките с детето.

При възможност го вземайте в предварително обещания момент. Ако настъпи промяна, уведомете учителите, за да могат да подкрепят детето и да му обяснят ситуацията по подходящ начин.

6. Осигурете време за почивка и близост.

В първите дни детето може да бъде по-уморено, чувствително или да търси повече внимание. Осигурявайте спокойна домашна среда, достатъчно сън, свободна игра и възможности за общуване.

7. Подкрепяйте, без да сравнявате.

Всяко дете има собствен темп на адаптация. Не сравнявайте неговите реакции с тези на други деца. Насърчавайте малките постижения и проявите на самостоятелност.

8. Обърнете внимание на основните потребности.

Особено при по-малките деца плачът и неспокойствието могат да бъдат свързани с глад, жажда, умора, физически дискомфорт, необходимост от близост или други потребности. Важно е възрастните да разпознават и своевременно да откликват на тези сигнали.

9. Поддържайте постоянна връзка с учителите.

Информирайте ги за промени в поведението, съня, храненето или емоционалното състояние на детето. Обсъждайте възникналите затруднения своевременно и търсете съвместни решения.

10. Бъдете търпеливи и последователни.

Адаптацията не протича еднакво при всички деца. Възможни са периоди на напредък и временни затруднения. Най-важни са спокойното отношение, предвидимостта, доверието и съгласуваните действия между семейството и детската градина.

11. Подгответе детето за храненето в детската градина.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

Запознавайте постепенно детето с разнообразни храни и насърчавайте положителното отношение към храненето. Може да се запознаете със седмичното меню на детската градина и да предлагате сходни ястия в домашни условия.

При наличие на специфични хранителни потребности, алергии или медицински ограничения своевременно уведомете медицинските специалисти и учителите.

Не принуждавайте детето да приема определени храни или количества.

12. Поддържайте постоянство в посещенията.

Редовното посещаване на детската градина подпомага изграждането на навици, увереност и чувство за принадлежност към групата.

Продължителните и чести прекъсвания могат да затруднят адаптацията при някои деца. При отсъствие и последващо завръщане е възможно детето отново да се нуждае от допълнителна емоционална подкрепа.

Посещенията се осъществяват при спазване на нормативните изисквания, здравословното състояние на детето и установената организация в детската градина.

13. Подгответе подходящи дрехи и лични принадлежности.

Осигурете удобно облекло, което позволява свободно движение и улеснява постепенното изграждане на самостоятелност.

Препоръчително е детето да разполага с резервни дрехи и необходимите лични принадлежности съобразно възрастта и организацията в групата.

При необходимост и след предварително съгласуване с учителите детето може да носи познат и безопасен предмет, който му създава чувство за сигурност.

14. Насърчавайте уменията за самообслужване.

Предоставяйте на детето възможности да се храни, облича, съблича, измива ръцете си и подрежда своите принадлежности според възрастта и индивидуалните си възможности.

Подкрепяйте неговите усилия с търпение и насърчаване, без да настоявате за пълна самостоятелност.

Уменията за самообслужване продължават да се изграждат и усъвършенстват в детската градина с подкрепата на възрастните.

15. Изграждайте доверие към екипа на детската градина.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

Пред детето говорете с уважение за учителите и останалите служители. Положителното отношение към възрастните, които се грижат за него, подпомага изграждането на емоционална сигурност.

При възникнали въпроси или притеснения потърсете своевременно разговор с учителите, като обсъждате затрудненията спокойно и конструктивно.

16. Общувайте с детето за ежедневните му преживявания.

Разговаряйте с детето за игрите, приятелите, заниманията и интересните моменти от деня.

При по-малките деца използвайте кратки и ясни изречения, назовавайте хората, предметите, дейностите и емоциите.

Не настоявайте детето непременно да разказва за преживяванията си. Общуването може да се осъществява чрез игра, рисунки, жестове и други подходящи средства.

17. Насърчавайте позитивното общуване и социалните умения.

Подкрепяйте детето постепенно да изгражда умения за общуване, споделяне, сътрудничество и уважение към другите.

Чрез личния си пример показвайте доброжелателно отношение, учтивост, търпение и разбиране.

Необходимо е да се отчита, че социалните умения се развиват постепенно и са свързани с възрастта и индивидуалните особености на детето.

Най-важното условие за успешна адаптация е последователното, спокойно и подкрепящо взаимодействие между детето, семейството и екипа на детската градина.

ФИНАЛИЗИРАНЕ И ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА АДАПТАЦИОННИЯ ПЕРИОД

Адаптацията към детската градина е индивидуален и динамичен процес, който протича с различна продължителност и интензивност при всяко дете.

Успешната адаптация не се определя единствено от липсата на плач при раздяла с родителите, а от постепенното изграждане на емоционална сигурност, доверие към възрастните, положителни взаимоотношения с връстниците и активно участие в живота на детската група.

Основни показатели за напредък в адаптационния процес са:

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

1. Детето постепенно изгражда доверие към учителите и останалите възрастни, които полагат грижи за него.
2. Проявява интерес към игрите, материалите, дейностите и образователната среда.
3. Постепенно установява контакти и взаимоотношения с другите деца.
4. Приема подкрепа и успокоение от познатите възрастни.
5. Включва се в ежедневните дейности съобразно възрастта и индивидуалните си възможности.
6. Проявява нарастваща увереност и самостоятелност.
7. Постепенно се приспособява към дневния режим, храненето и почивката.
8. Намаляват продължителността и интензивността на проявите на тревожност и емоционален дискомфорт, когато такива са налице.

Посочените показатели имат ориентировъчен характер и се разглеждат в тяхната съвкупност, съобразно индивидуалните особености на детето.

Проследяването на адаптацията се осъществява от учителите в групата чрез ежедневно педагогическо наблюдение, взаимодействие с детето и обмен на информация с родителите.

При продължителни или по-сериозни затруднения може да бъде разработен индивидуален план за адаптация, съобразен с потребностите на детето и съгласуван с неговите родители.

Адаптационният период се приема за успешно преминал, когато детето е изградило достатъчна емоционална сигурност в новата среда, установило е доверителни отношения с възрастните и постепенно участва в ежедневния живот на групата според своите индивидуални възможности.

Преминаването на адаптационния период не означава прекратяване на индивидуалната подкрепа. Детето продължава да получава необходимото внимание, разбиране и съдействие през целия период на предучилищното образование.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към ДГ № 9 „Пламъче“ е насочен към осигуряване на плавен, спокоен и подкрепящ преход към новата образователна среда.

Неговото прилагане се основава на партньорство между семейството и детската градина, индивидуален подход към всяко дете, уважение към неговите потребности и осигуряване на условия за емоционално благополучие и социално приобщаване.

Основната цел на модела е детето постепенно да изгради чувство за сигурност, доверие и принадлежност към детската общност, като запази своята индивидуалност и получи необходимата подкрепа в процеса на адаптация.

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ“ – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ“

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле“ № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

Учителите, другите педагогически специалисти, медицинските специалисти и помощник-възпитателите осъществяват съгласувани действия за изграждане на подкрепяща среда и ефективно взаимодействие с родителите.

Успешната адаптация е резултат от взаимно доверие, последователност, търпение и споделена отговорност между семейството и детската градина.

В ДГ № 9 „Пламъче“ всяко дете се приема като уникална личност, която има право на собствен темп на адаптация, уважение, разбиране и подкрепа.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият модел е разработен на основание чл. 39, ал. 2 и ал. 3 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование.

§ 2. Моделът е неразделна част от Правилника за дейността на ДГ № 9 „Пламъче“ – София.

§ 3. Моделът се прилага от педагогическите специалисти и останалите служители съобразно техните професионални функции и отговорности.

§ 4. Родителите се запознават с модела чрез официалната интернет страница на детската градина и при взаимодействието си с педагогическите специалисти.

§ 5. Контролът по изпълнението на модела се осъществява от директора на детската градина.

§ 6. Моделът се актуализира при промени в нормативната уредба или при установена необходимост от усъвършенстване на организацията и практиките за адаптация.

Настоящият модел е приет с Решение № 3 на Педагогическия съвет, Протокол № 1/18.09. 2026 г., и е утвърден със Заповед № РД 14 528-05 / 21.09. 2026 г. на директора на ДГ № 9 „Пламъче“.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

към Модела за работа със семействата и децата в периода на адаптация

АНКЕТНА КАРТА „ОПОЗНАВАМЕ ДЕТЕТО“

Примерен образец

Уважаеми родители,

Всяко дете е уникално – със своите интереси, навици, предпочитания, емоции и потребности.

За нас е важно да опознаем Вашето дете и да създадем спокойна, сигурна и подкрепяща среда, в която то постепенно да изгради доверие и да се почувства част от общността на ДГ № 9 „Пламъче“.

Информацията, която споделяте, ще помогне на педагогическите специалисти да организират индивидуален подход в периода на адаптация.

Анкетата няма оценъчен характер. Не съществуват правилни или неправилни отговори.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Име на детето:

Група:

Дата:

II. ИНТЕРЕСИ И ПРЕДПОЧИТАНИЯ

1. Как бихте описали детето си с няколко думи?

.....

2. Кои са любимите му игри, играчки и занимания?

.....

3. Какво най-често го радва и предизвиква интереса му?

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ“ – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ“

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле“ № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

.....
4. Има ли любима играчка или друг познат предмет, който му носи спокойствие?

.....
III. ЕМОЦИОНАЛНИ ОСОБЕНОСТИ

5. Как детето реагира при раздяла с Вас?

- ☐ Разделя се спокойно
- ☐ Понякога проявява тревожност
- ☐ Плаче или трудно приема раздялата
- ☐ Не е имало досегашен опит с раздяла
- ☐ Друго:

6. Какво най-често помага на детето да се успокои?

- ☐ Прегръдка и близост с възрастен
- ☐ Спокоен разговор
- ☐ Любима играчка или предмет
- ☐ Игра или занимание
- ☐ Време и пространство за успокояване
- ☐ Друго:

7. Има ли ситуации, които предизвикват страх, тревожност или силно безпокойство?

.....
IV. ОБЩУВАНЕ И СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ

8. Как детето общува с други деца?

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

☐ Търси активно контакт и съвместни игри

☐ Предпочита да наблюдава от страни

☐ Предпочита самостоятелни игри

☐ Нуждае се от подкрепа при общуването

☐ Друго:

9. Как изразява своите желания и потребности?

☐ С думи и изречения

☐ С отделни думи

☐ С жестове и посочване

☐ Чрез други средства за общуване

Допълнителна информация:

V. ЕЖЕДНЕВНИ НАВИЦИ

10. Как протича храненето на детето?

☐ Храни се самостоятелно

☐ Нуждае се от частична помощ

☐ Нуждае се от подкрепа от възрастен

Особености и предпочитания:

.....

11. Какви са навиците на детето за следобедна почивка?

☐ Заспива самостоятелно

☐ Нуждае се от присъствие или успокоение

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

☐ Трудно заспива в непозната среда

☐ Обикновено не спи следобед

Допълнителна информация:

12. Какви умения за самообслужване е изградило детето?

Отбележете дейностите, които обикновено извършва самостоятелно.

☐ Хранене

☐ Миене на ръце

☐ Обличане и събличане

☐ Използване на тоалетна

☐ Подреждане на лични вещи

Умения, за които все още има нужда от помощ:

.....

VI. ПРЕДИШЕН ОПИТ

13. Посещавало ли е детето детска ясла, детска градина или друга организирана детска среда?

☐ Да

☐ Не

Ако да, как се е чувствало?

.....

14. Как обикновено реагира при среща с непознати възрастни или попадане в нова среда?

.....

VII. ОЧАКВАНИЯ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

15. Какво според Вас би помогнало най-много на детето в първите дни?

.....

16. Има ли нещо друго, което бихте искали учителите да знаят, за да подкрепят детето Ви?

.....

17. Какви са Вашите основни очаквания и притеснения, свързани с адаптацията?

.....

VIII. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДАПТАЦИЯТА

Попълва се съвместно с учителя при използване на този образец.

Дата на индивидуалната среща:

Обсъдени индивидуални потребности и подходи:

.....

Уточнена организация за краткосрочно присъствие на родител:

.....

Предвидена продължителност и дейности:

.....

Допълнителни договорености:

.....

Родител:

Учител:

Дата:

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ПЛАМЪЧЕ” – СО РАЙОН „ОВЧА КУПЕЛ”

гр. София – 1362, кв. Суходол, ул. „Овчо поле” № 16, тел.– 02/920 43 13

e-mail: info@dg-9.eu; www.dg-9.eu; БУЛСТАТ 000674166

ЗАБЕЛЕЖКИ

1. Настоящата анкетна карта има примерен характер и служи като модел за предварително опознаване на детето. Конкретното съдържание, структура и оформление се определят по преценка на педагогическия екип, съобразно възрастта, индивидуалните особености и потребностите на децата, при спазване на изискванията за защита на личните данни.
2. Всеки педагогически екип може да използва собствена анкетна карта или друг подходящ инструмент за опознаване на детето. Не се изисква задължително използване на настоящия примерен образец.
3. Независимо от използваната анкетна карта, в съответствие с чл. 39, ал. 3 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование, продължителността на краткосрочното присъствие на родителите в детската градина и дейностите, в които могат да участват, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите и родителите.
4. Предварителните договорености за краткосрочното присъствие на родителите могат да бъдат документирани по подходящ начин по преценка на педагогическия екип и не е задължително да бъдат включени в анкетната карта.
5. Попълването на анкетната карта е доброволно. Информацията се използва за опознаване на детето и подпомагане на адаптационния процес, като се събират само необходимите за тази цел данни.